

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง “ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณผสมเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครอง และคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา ด้านสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม โดยชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี และศึกษาวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 กับมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และบูรณาการกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจง มี 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้ใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๑ ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 จำนวน 144 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 จำนวน 40 คน ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 คน รวมเป็น 196 คน

2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 ศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญอิสลามศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูเชี่ยวชาญระดับเขตพื้นที่มีประสบการณ์สอนภาษาไทยมากกว่า 10 ปี หรือสอนอิสลามศึกษามาก กว่า 5 ปี จำนวน 17 คน ผู้บริหาร ครูโรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์ จำนวน 8 คน รวมเป็น 25 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 จำนวนทั้งสิ้น 176 คน ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 176 ชุดให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 175 ชุด คิดเป็นร้อยละได้ 99.43 ส่งแบบสอบถามฉบับที่ 2 จำนวนทั้งสิ้น 25 ชุด ให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 24 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96 หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อ

วัดระดับความคิดเห็นด้านสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามและด้านความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ของชุดแบบฝึกทักษะ ฯ และหาค่าความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ในการวัดระดับคะแนนความคิดเห็นคุณภาพของคู่มือครูและชุดแบบฝึกทักษะ ฯ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเคนดอลล์

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการส่งแบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสาร เช่น คู่มือครู ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือแตกต่างกัน จำนวน 4 ฉบับ ดังนี้

1) แบบสอบถามระดับความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษาได้ค่าความเชื่อมั่น = .897

2) แนวทางการวิเคราะห์ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 สำหรับผู้เชี่ยวชาญแยกเป็นรายชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่น = .727 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่น = .815 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ค่าความเชื่อมั่น = .797

3) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูอิสลามศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา

4) แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 ครูและผู้ปกครอง

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณผสมเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ข้อมูล 2 วิธีการ คือ

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ แปลผลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อความแต่ละข้อและในแต่ละด้าน แล้วนำผลการวิเคราะห์ทั้งสองส่วนบูรณาการเข้าด้วยกันตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามโดยชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนจริยอิสลามศึกษานูสรณ์ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี การแปลความหมาย กรณีผลการวิเคราะห์เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์ 5 = มากที่สุด/ดีมาก 4 = มาก / ดี 3 = ปานกลาง 2 = น้อย / พอใช้ 1 = น้อยที่สุด / ต้องปรับปรุง และวิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบความสอดคล้องของเคนดอลล์ เพื่อหาค่าคะแนนคุณภาพของชุดคู่มือครูและชุดแบบฝึกภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์หาคู่มือครูและชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย สำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ของ ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 กับมาตรฐานการเรียนรู้ ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และการบูรณาการกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน แล้วนำมาจัดระเบียบข้อมูลใหม่โดยแบ่งประเภทข้อมูลออกเป็นด้าน ๆ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอรูปแบบรายงานเชิงพรรณนาวิเคราะห์

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม โดยชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่1-3 ในโรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ตามวัตถุประสงค์ 2 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครองและคณะกรรมการ อำนวยการสถานศึกษา ด้านสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม โดยชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี พบผล ดังนี้

ด้านผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและเป็นผู้บริหาร การศึกษามีความรู้ระดับปริญญาตรี มีความถนัดด้านการสอนทั้งภาษาไทยและอิสลามศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี และเคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสอนแบบบูรณาการอิสลาม

ด้านผู้ปกครองและคณะกรรมการ อำนวยการสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง และเป็นผู้ปกครองชั้น ป.1 การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อาชีพทำธุรกิจส่วนตัว (ค้าขาย) และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี

เมื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับผู้ปกครองและคณะกรรมการ อำนวยการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามโดยชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ฯ ชั้นประถมศึกษาปีที่1-3 ในโรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์ ด้านสภาพปัญหา ด้านคุณลักษณะของครู ด้านคุณลักษณะของนักเรียน ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนรู้ ด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า เรียงลำดับ ดังนี้ คือ สภาพปัญหา การวัดและประเมินผล และปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีทั้ง ความเห็นที่สอดคล้องและแตกต่างกัน ซึ่งจะกล่าวเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ คือ

1.1 ด้านสภาพปัญหา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครองและคณะกรรมการ อำนวยการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในภาพรวมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็น อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับได้ ดังนี้ คือ ชุดแบบฝึกทักษะ

ภาษาไทย ๑ มุ่งปลูกฝังให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นำไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน รองลงมา คือ ความสอดคล้องของชุดแบบฝึกฯในด้านสาระการเรียนรู้กับการบูรณาการอิสลาม และแบบเรียนที่มีอยู่ทั่วไปไม่สอดคล้องต่อความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น เป็นอันดับสุดท้าย ส่วนความคิดเห็นผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับ ได้ดังนี้ คือ ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๑ มุ่งปลูกฝังให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน รองลงมา คือ ความสอดคล้องของชุดแบบฝึกฯในด้านสาระการเรียนรู้กับการบูรณาการอิสลาม และชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๑ ในด้านสาระการเรียนรู้กับมาตรฐานการเรียนรู้พื้นฐานภาษาไทย อยู่อันดับสุดท้าย

1.2 ด้านคุณลักษณะของครู ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นเรียงลำดับได้ ดังนี้ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ดี รองลงมา มี 2 ข้อคือ ความรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่การสอนและเป็นผู้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณสุดท้ายครูมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา มีความคิดเห็นเรียงลำดับได้ ดังนี้ คือ การอบรมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางได้ รองลงมา ครูมีความรู้ ความสามารถในการสอนแบบบูรณาการอิสลาม อยู่ในระดับมาก และครูเป็นผู้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านคุณลักษณะของนักเรียน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเรียงลำดับได้ ดังนี้ คือ มีการส่งเสริมการรักการอ่าน และการเรียนรู้ดี รองลงมา มี 2 ข้อ คือ มีการพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และได้เลือกทำกิจกรรมด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ อยู่ในระดับมาก และสุดท้าย มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาการเรียนของตนเอง อยู่ในระดับดีปานกลาง ส่วนผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา มีความคิดเห็นเรียงลำดับได้ ดังนี้ คือ มีการพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น รองลงมา ได้เลือกทำกิจกรรมด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ อยู่ในระดับมาก และสุดท้าย มีการส่งเสริมการรักการอ่านและการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเรียงลำดับได้ ดังนี้ คือ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการนิเทศการสอนแบบบูรณาการอิสลาม รองลงมา ผู้บริหารให้การสนับสนุนและส่งเสริมด้านการสอนแบบบูรณาการอิสลาม อยู่ในระดับมาก และสุดท้าย มีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติเพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา มีความเห็นเรียงลำดับได้ ดังนี้ คือ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการนิเทศการสอนแบบบูรณาการอิสลาม รองลงมา ผู้บริหารให้การสนับสนุนและส่งเสริมด้านการ

สอนแบบบูรณาการอิสลาม อยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้าย อาคารเรียน อาคารประกอบของโรงเรียนมีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเป็นอันดับแรก 2 ข้อ คือ ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา ฯ และมีการบันทึกการสอนอยู่ในระดับมาก รองลงมา มี 2 ข้อ คือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และ มีหลักเกณฑ์ /วิธีการประเมินผลตามรายปี/รายภาค อยู่ในระดับมาก และสุดท้าย การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่าง เรียงลำดับ ดังนี้ คือ มีการบูรณาการอิสลามศึกษาควบคู่การสอน รองลงมา มีหลักเกณฑ์/วิธีการประเมินผลตามรายปี/รายภาค อยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้ายมี 2 ข้อ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.6 ด้านการวัดประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเรียงลำดับได้ ดังนี้ คือ มีการแจ้งการประเมินผลให้นักเรียนทราบ รองลงมา คือ มีเกณฑ์การวัดและให้คะแนนอย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก สุดท้ายมี 2 ข้อ คือ มีการนำผลจากการวัดผลมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน และใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลายวิธี อยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา มีความคิดเห็นในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน เรียงลำดับดังนี้ คือ มีการแจ้งการประเมินผลให้นักเรียนทราบ รองลงมา มี 2 ข้อ คือ ใช้วิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน และมีหลักเกณฑ์/วิธีการประเมินผลตามรายปี/รายภาค อันดับสุดท้าย คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

1.7 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นเรียงลำดับได้ ดังนี้ คือ นักเรียนรู้จักรักษาเวลาละหมาด รองลงมา นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมาก และสุดท้าย มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา มีความคิดเห็นเรียงลำดับได้ ดังนี้ คือ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รองลงมา คือ มีอารมณ์ว่าเรใจ แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากและสุดท้าย สนใจใฝ่หาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

1.8 ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แบบเรียนมีความเหมาะสมกับชุมชนในท้องถิ่น แต่การสอนอ่านคำยาก ซึ่งเป็นคำศัพท์ไทยอาหรับบางคำอาจไม่เหมาะกับเด็กเล็ก วิธีแก้ให้สอนอ่านเป็นคำไม่ต้องสะกด และคำศัพท์อาหรับบางคำมีความหมายเดียวกันแต่เขียนต่างกันอยากให้เทียบคำศัพท์ไทยอาหรับ ของกรมวิชาการ ควรจัดให้มีการอบรมครูในด้านการสอนแบบบูรณาการอิสลามให้มีความเชี่ยวชาญ เพื่อจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ฯ สำหรับข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา พบว่า พอใจที่โรงเรียนจัดหลักสูตรการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามและมีแบบเรียนที่ชัดเจนสอดคล้องกับท้องถิ่นอยากให้มีแบบเรียนบูรณาการอิสลามทุกวิชา ทุกชั้นเรียนใช้ในสังคมมุสลิม สิ่งสำคัญอยากให้ครูเอาใจใส่นักเรียนมากกว่านี้ จะทำให้นักเรียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เกี่ยวกับแนวทางการวิเคราะห์ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 กับมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และบูรณาการกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ดังนี้ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้านความสัมพันธ์ของมาตรฐานการเรียนรู้ระหว่างภาษาไทยกับหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 มีการบูรณาการกัน ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ตามระดับชั้นเรียน พบว่า

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เรียงลำดับ ดังนี้ คือ ด้านความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร และบทเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รองลงมา คือ ความเหมาะสมในการจัดลำดับการนำเสนอของเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้าย การใช้ภาษาในแต่ละหน่วยๆ ของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ฯ มีความเหมาะสมมากกว่าชุดแบบเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ในระดับมาก และพบว่า เนื้อหาในทุกหน่วยการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้กับสาระแกนกลางภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เป็นอย่างดี ครอบคลุมสมบูรณ์และสัมพันธ์กันมาก การใช้ภาษาไทยเหมาะสมสำหรับเด็กมุสลิม มีการพัฒนาทักษะ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ค่อนข้างดี มีการบูรณาการอิสลามเข้ากับการสอนภาษาไทยได้เป็นอย่างดี และในแต่ละหน่วยแฝงข้อคิด คติธรรมที่หลากหลาย คำอาหรับบางคำความหมายเดียวกันแต่เขียนต่างกัน การเขียนสะกดคำควรเขียนให้ถูกต้องตามหลักภาษา โดยยึดหนังสืออ้างอิงคำเขียนเทียบศัพท์อิสลามศึกษา ของกรมวิชาการ คำใดไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวันไม่ต้องนำมาเขียน การสอนแบบแจกลูกไม่ควรนำมาใช้กับเด็กเล็ก ๆ ควรใช้วิธีสอนแบบเป็นคำ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ด้านการใช้ภาษาในแต่ละหน่วยฯของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๑ มีความเหมาะสมมากกว่าชุดแบบเรียนทั่วไป อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มี 4 ข้อ คือ 1.การแบ่งเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ 2.มีความเหมาะสมในการบูรณาการอิสลาม 3. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร 4.บทเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้ายความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๑ อยู่ระดับมาก และพบว่า ทุกหน่วยการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันดีมาก แบบเรียนมีการบูรณาการในเนื้อหาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีการเสริมความรู้ทางศาสนาเข้าไปในเนื้อหาได้เป็นอย่างดี มีคติแฝงข้อคิดในด้านหลักการศรัทธา แต่คำบางคำไม่สอดคล้องกันควรเขียนให้สอดคล้องกัน การเขียนสะกดคำควรเขียนให้ถูกต้องตามหลักภาษาโดยยึดหนังสืออ้างอิงคำเขียนเทียบศัพท์อิสลามศึกษาของกรมวิชาการ คำบางคำไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวันไม่ต้องนำมาเขียน การสอนแบบแจกลูกไม่ควรนำมาใช้กับเด็กเล็ก ๆ ควรใช้วิธีสอนแบบเป็นคำ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เรียงลำดับ ดังนี้ คือ ด้านการใช้ภาษาในแต่ละหน่วยฯของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๑ มีความเหมาะสมมากกว่าชุดแบบเรียนทั่วไป รองลงมา คือ ความสัมพันธ์ระหว่างชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๑ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นภาคใต้ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอันดับสุดท้ายมี 8 ข้อ อยู่ในระดับมาก คือ 1.ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย พ.ศ.2544กับชุดแบบฝึกทักษะ ๑ 2. ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการเรียนรู้ระหว่างภาษาไทยกับอิสลามศึกษามีการบูรณาการกัน 3.ความ สัมพันธ์ระหว่างชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๑ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน 4. เนื้อหาสาระของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๑ มีความครอบคลุม 5.เนื้อหาสาระของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๑สามารถนำไปใช้ได้ 6.ความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการใช้หลักภาษาไทย 7. ความเหมาะสมของภาพประกอบในด้านการสื่อความหมาย 8. ความเหมาะสมในการจัดลำดับการนำเสนอของเนื้อหาต่างๆ มีความสัมพันธ์กันดี เมื่อวิเคราะห์ในแต่ละหน่วยพบว่า ทุกหน่วยการเรียนรู้ เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กันดีมาก มีการบูรณาการอิสลามในเนื้อหาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์เข้ากับการสอนภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรพื้นฐานภาษาไทย 2544 และมีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กมุสลิม แต่การเขียนสะกดคำควรเขียนให้ถูกต้องตามหลักภาษาโดยยึดหนังสืออ้างอิงคำเขียนเทียบศัพท์อิสลามศึกษาของกรมวิชาการ คำบางคำไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวันไม่ต้องนำมาเขียน การสอนแบบแจกลูกไม่ควรนำมาใช้กับเด็กเล็ก ๆ ควรใช้วิธีสอนแบบเป็นคำ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้บริหารเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่1-3 ของโรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์

3.1 ด้านทัศนคติต่อชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี พบผล ดังนี้ คือ

3.1.1 ด้านความจำเป็นและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่1-3 พบว่า ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๖ มีความน่าสนใจมาก เหมาะที่จะนำมาใช้สำหรับนักเรียนมุสลิมทุกคน คำศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้ในบทเรียนเป็นคำที่ใกล้ตัวเด็กซึ่งเด็กค่อนข้างรู้จักและคุ้นเคย การแต่งเนื้อเรื่องสามารถผสมผสานเนื้อหาได้ดีมากเหมาะสมกับนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียนโดยตรง สิ่งสำคัญนอกจากเด็กจะได้เรียนรู้เรื่องหลักภาษาไทยแล้วเด็กยังได้เรียนรู้และเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีการดำเนินชีวิตของตนเองได้มากยิ่งขึ้น การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอิสลาม ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะอ่าน เนื่องจากเด็กในวัยนี้เป็นวัยแห่งการเริ่มต้นในการเรียนรู้และทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ถ้าเราเริ่มต้นในสิ่งที่ดีที่สุดคล้องกับสภาพแวดล้อมของเด็ก จะทำให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจง่ายขึ้น

3.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีประโยชน์ต่อครูและนักเรียน ดังนี้ ด้านประโยชน์ต่อครูพบว่า ครูไม่ต้องเสียเวลาในการจัดเตรียมการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม เพราะเนื้อหาในแบบฝึกทักษะภาษาไทยนี้ ส่วนใหญ่มีการบูรณาการอิสลามสมบูรณ์แล้ว ด้านผลดีต่อนักเรียน พบว่า เด็กเรียนรู้ได้ง่าย เพราะเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวสามารถจดจำได้ทำให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนมากขึ้นส่งผลให้เด็กอ่านหนังสือได้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี นอกจากจะได้ความรู้ภาษาไทยแล้วยังเป็นการปูพื้นฐานให้เด็กเข้าใจวัฒนธรรมของตนเองทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน

3.1.3 ด้านผู้สอนมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มากหรือน้อย พบว่า ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามได้ง่าย เพราะเนื้อหาสอดคล้องกัน บทเรียนมีภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ เป็นไปตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายากสอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน ง่ายต่อการเข้าใจ เน้นผู้เรียนให้มีการฝึกอ่านและเขียนให้ถูกต้อง ครูสามารถยกตัวอย่างคำที่ใช้ในท้องถิ่นมาเปรียบเทียบกับคำที่มีอยู่ในชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๖ ส่วนด้านน้อย พบว่า หากครูผู้สอนขาดความพร้อมหรือไม่มีพื้นฐานด้านการบูรณาการอิสลามอาจอธิบายให้เด็กเข้าใจในเนื้อหาสาระของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยนี้ได้ยากลำบาก รวมทั้งบทเพลงต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยนี้ด้วย

3.1.4 ด้านความรู้สึที่ดีต่อบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มากหรือน้อย พบว่า ถ้าผู้สอนเตรียมการสอนมาดีมั่นใจว่าจะ

ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนภาษาไทยในชั้นเรียนได้ดีมาก เพราะเด็กจะรู้สึกว่าการเรียนภาษาไทยไม่ใช่เรื่องยาก และเรื่องราวต่างๆ เป็นสิ่งที่เด็กคุ้นเคยอยู่แล้วจึงง่ายต่อการทำความเข้าใจ แบบฝึกทักษะฯ นี้มีภาพประกอบและกิจกรรมให้ทำหลากหลาย ทำให้เด็กมีความสนใจอยากเรียน ครูสามารถประเมินผลได้ทุกชั้นตอนต่อน้อยไม่มี

3.1.5 ด้านผู้สอนมีเจตคติและความใส่ใจที่ดีต่อผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มากหรือน้อย พบว่า ผู้สอนมีเจตคติและความใส่ใจที่ดีต่อผู้เรียนมาก

3.2 ในด้านผู้บริหาร/หัวหน้าหมวดวิชา มีนโยบาย และวิธีปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า

3.2.1 ในด้านโครงสร้างการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม พบว่า การจัดเวลาควรจัดสรรเวลาในการสอนเหมือนเดิม และควรจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมตามศักยภาพของผู้เรียน โดยใช้เวลานอกเหนือจากการสอนปกติ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริงตามวิถีชีวิตของผู้เรียน และควรจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษากำหนด แล้วนำมาบูรณาการกับชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และควรให้มีวิจัยในชั้นเรียน

3.2.2 ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามจัดให้สอดคล้องสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้กับสาระแกนกลางภาษาไทยและประเมินผลตามสภาพจริง

3.2.3 ด้านการประสานงานภายในเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ควรจัดประชุมครูผู้สอน เพื่อทำความเข้าใจ เพื่อให้ทราบเจตนารมณ์ และมอบหมายงานให้ครูผู้สอนตรงตามถนัด เพื่อความเหมาะสมและใช้ระบบสื่อสาร 2 ทาง ระหว่างครูและผู้บริหารนิเทศติดตาม วัดและประเมินผล

3.2.4 ด้านการดำเนินงานตามแผนการบริหารแบบบูรณาการอิสลาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า การวางแผนจัดบุคคลเข้าสอน ควรเป็นครูมุสลิม และดำเนินการสอนตามแผนและปฏิทิน มีการนิเทศติดตาม เพื่อให้ครูประเมินผลตามสภาพจริง

3.2.5 ด้านหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกนักเรียน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ควรคัดเลือกครูตรงตามเอกภาษาไทยและตามความถนัดและนักเรียนที่เป็นมุสลิม

3.2.6 ด้านระบบการประเมินผลการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ใช้การประเมินตามสภาพจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้สาระแกนกลางภาษาไทย และประเมินผลตามจุดประสงค์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีเกณฑ์การวัดและให้คะแนนอย่างชัดเจน วิธีการประเมินครอบคลุมพุทฺธิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย มีการแจ้งผลการประเมินย้อนกลับให้นักเรียนทราบ มีการวัดหลายวิธี ผู้วัดหลากหลาย เช่น ครู ผู้ปกครอง หรือนักเรียนเอง และสอบถามความพึงพอใจของผู้รับบริการ ผู้ปกครองและนักเรียน

3.2.7 ด้านระบบส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ประชุมครู ชี้แจงทำความเข้าใจ อบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเปิดโอกาสให้ศึกษาต่อในระดับต่อไป สร้างขวัญกำลังใจ ยกย่อง ชมเชยให้รางวัลเมื่อประสบความสำเร็จ

3.2.8 ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ประชุมคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา /ประชุมผู้ปกครอง ประชาสัมพันธ์ผ่านพับ แจกเอกสารให้แสดงความคิดเห็น และจัดนิทรรศการโชว์ผลงาน/ตีพิมพ์ลงในวารสาร

3.2.9 ด้านการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า บทเรียนมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับการพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียน ข้อ 1 คุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน และบทเรียนมีความสัมพันธ์สนองจุดประสงค์ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 4 และ มาตรฐานที่ 5 มุ่งส่งเสริมให้คิดวิเคราะห์ และส่งเสริมการอ่านออก เขียนได้ และส่งเสริมให้ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลาย

3.3. ในการพิจารณาประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามผู้บริหารและครูมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเกี่ยวกับด้านต่างๆพบว่า

3.3.1 ด้านโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการบูรณาการเนื้อหาสาระระหว่างหลักสูตรแกนกลางพื้นฐานภาษาไทย พ.ศ. 2544 และหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ควรใช้เวลาเหมือนเดิมที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางพื้นฐานภาษาไทย พ.ศ. 2544 ควรมีเวลาในการสอนซ่อมและสอนเสริมให้นักเรียนที่เรียนอ่อน

3.3.2 ด้านระบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ครูควรมีการเตรียมการสอน, เตรียมสื่อ เตรียมเครื่องมือวัดผล ครูควรมีการดำเนินการสอนตามขั้นตอน ครูควรมีการประเมินและวัดผลการสอน ครูควรมีการบันทึกหลังสอน , มีการสอนซ่อมเสริม และครูควรทำวิจัยเพื่อพัฒนา

3.3.3 ด้านประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามของครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ให้มีการจัดทำแผนการสอน, เตรียมการสอน ดำเนินการสอนตามกระบวนการและทุกขั้นตอนควรสอดแทรกคุณธรรม ส่งเสริมให้ได้รู้จักคิดวิเคราะห์ เน้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด จัดกิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และมีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง

3.3.4 ด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ในด้านเก่ง ดี มีความสุข ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ ด้านดี ต้องผ่านเกณฑ์ประเมินอย่างน้อย 60 % นักเรียนมีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต ประหยัด เสียสละเพื่อส่วนรวม ปฏิบัติศาสนกิจด้วยความศรัทธา สามารถอ่าน เขียน คำพื้นฐานตามที่กำหนดได้ สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ มีนิสัยรักการอ่าน มีอัจฉริยภาพกาย ใจดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสุขในสังคมได้

3.3.5 ด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่จบตามช่วงชั้นที่ 1 พบว่า ควรมีสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่ำกว่า 60 %

3.3.6 ด้านระบบสนับสนุนการเรียนการสอนโรงเรียน พบว่า มีการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น ต้นไม้พุดได้ ห้องเรียนมีบรรยากาศตามมาตรฐานห้องเรียน มีการนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมขวัญ กำลังใจ ให้รางวัล จัดให้มีการส่งเสริมการเรียนการสอน เน้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนา อาคารเรียน อาคารประกอบเพียงพอ มีเครื่องมือแบบฝึกหัดเพียงพอให้เด็กได้ปฏิบัติตามจำนวนผู้เรียน

3.3.7 ด้านงบประมาณ พบว่า ควรมีงบประมาณในการจัดห้องเรียนจัดทำสื่อและแบบฝึกให้กับนักเรียน ให้รางวัลแก่ครูที่ปฏิบัติงานจริงจัง

3.4. ทิศทางของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม^๓ ในอนาคต และสิ่งที่คาดหวัง พบว่า

3.4.1 ทิศทางของชุดแบบฝึก ^๓ ในอนาคต ควรเพิ่มเติมเนื้อหาให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบันและรูปเล่มควรเป็นสีสัน และเพิ่มรูปภาพให้น่าติดตามมากกว่านี้

3.4.2 ถ้ามีการปรับปรุงหนังสือ อยากให้เป็นรูปแบบมีสีสันสวยงาม ราคาเหมาะสม

3.4.3 มีการประชาสัมพันธ์ในการแนะนำหนังสืออย่างต่อเนื่อง คาดว่าในอนาคตโรงเรียนหลายแห่งใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อาจนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

3.4.4 นักเรียนที่เป็นมุสลิมจะถูกสอนให้รักศาสนาของตนเองมาก ถ้ามีหนังสือเรียนหรือชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย^๓ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาอิสลามก็จะทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยดีขึ้นยิ่งเรื่องราวในหนังสือเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของมุสลิมจะทำให้นักเรียนยิ่งสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียนมากขึ้น ทำให้นักเรียนที่เป็นมุสลิมมีโอกาสที่จะเรียนหนังสือได้ดีขึ้น ในอนาคตปัญหาเด็กมุสลิมอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ก็จะมีน้อยลง

3.5 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน มีผู้บริหารและครูให้คะแนนคุณภาพของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 6 คน โดยมีนโยบายหรือมาตรการที่จะรักษาและเพิ่มคุณภาพของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม^๓ ให้ดีขึ้นพบว่า ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม^๓ หากมีสีสันจะทำให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น การวัดผล ประเมินผล ควรให้ผู้ปกครองมาเป็นผู้วัดผลด้วย เนื้อหาที่มีการบูรณาการอิสลามได้เหมาะสมกับเด็กมุสลิมดีแล้ว แบบฝึกทักษะ ^๓ ชุดนี้ ทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นอยากจะเรียน ทางด้านหลักภาษาไทยไม่น่ามีปัญหาอะไรทางด้านเนื้อหาเกี่ยวกับคำศัพท์เฉพาะอาจเป็นอุปสรรคต่อครูผู้สอนรวมทั้งบทเพลงต่าง ๆ ถ้าผู้สอนไม่เคยผ่านการอบรมก็ไม่สามารถร้องให้เด็กฟังได้ การเพิ่มคุณภาพผู้สอนจำเป็นต้องผ่านการอบรมในการใช้ชุดแบบฝึกทักษะ ^๓ นี้ และผลการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน มีค่าความสอดคล้องเชิงบวกค่อนข้างสูง = 0.74

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ปกครองนักเรียนชั้น ประถมปีที่ 4 และคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา จำนวน 12 คน พบว่า

4.1 ด้านความจำเป็นและความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ อิสลามโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า แบบเรียนทั่วไปมีเรื่องเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ทำให้พ่อแม่ไม่สบายใจในเรื่องหลักความเชื่อของศาสนา กล่าวคือเมื่อเด็กเรียนชั้นสูงต่อไปมาก ๆ จะทำให้ออกห่างจากความเชื่อของศาสนาอิสลาม การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนมุสลิม ช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ อย่างมีความหมายแก่ผู้เรียน อยากให้มีแบบเรียนอย่างนี้ทุกวิชาใช้ในทุกโรงเรียนที่มีเด็กมุสลิม เรียนและมีครูมุสลิมสอน เด็กจะได้เรียนรู้ศาสนาไปพร้อมกับสามัญ ไม่ต้องเสียเวลา

4.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะ ภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีประโยชน์ต่อครูและนักเรียน พบว่า ประโยชน์ต่อครู คือเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนในการวางเป้าหมายทิศทางการจัดบรรยากาศที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องต่อสื่อ ทำให้ครูง่ายในการสอน และครูได้ความรู้จากหนังสือด้วย ประโยชน์ต่อนักเรียน เด็กเรียนสามัญแต่ได้ความรู้ศาสนาด้วย บางคนเด็กไม่ต้องไปเรียนตาดีกา เพราะว่าสามารถเรียนภาษามลายูกับผู้ปกครองที่บ้าน ทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์อย่างยิ่งใน การบูรณาการทางด้านจริยธรรมในเนื้อหา

4.3 ด้านครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ อิสลามโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า เมื่อ เปรียบเทียบกับเด็กนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนรัฐใกล้บ้าน ปรากฏว่าเด็กที่โรงเรียนจริยอิสลาม ศึกษาอนุสรณ์จะอ่านหนังสือได้คล่องมากกว่า เมื่อเด็กไปเรียนต่อที่อื่นเด็กจะสอบได้ลำดับที่ดีขึ้น กว่าเดิม เมื่อเทียบกับนักเรียนที่เรียนใกล้บ้านในโรงเรียนของรัฐและครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้ เนื่องจากรูปแบบของชุดแบบฝึก ๆ ไม่มีความซับซ้อน ยุ่งยาก มีการจัดวางอย่างเป็นระบบในความ สอดคล้องและดำเนินการด้านเนื้อหาตามระดับความยากง่ายได้อย่างสมบูรณ์

4.4 ด้านความรู้สึกที่ดีต่อบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ อิสลาม พบว่า เด็กมาเรียนที่นี้พ่อแม่รู้สึกสบายใจไม่หนักใจ ไม่เป็นห่วงเรื่องศาสนาและด้าน สามัญเด็กก็ได้ด้วย และรู้สึกภูมิใจในความตั้งใจและอุตสาหะในการพยายามวางแนวทาง เพื่อปลูก ฝังให้เยาวชนมีพื้นฐานจากจริยธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของวัยเด็กแก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษา 2542 ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ในภาวะที่สังคม ต้องการ คนดี การสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้ผู้เรียนได้เป็นคนดีมีความหมายและมีค่าเป็นอย่างยิ่ง

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบุคลากรในโรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์เป็นแบบ สัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง พบว่า

5.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้ คือ

5.1.1 ด้านครู พบว่า ส่วนใหญ่ยังไม่มีประสบการณ์ด้านการสอนมาก่อน ครูบางคนเพิ่งเรียนจบและครูบางคนมีพื้นฐานทางศาสนาค่อนข้างน้อย ทำให้มีปัญหาในการอธิบายเนื้อหาเชิงเปรียบเทียบ การทำสื่อการสอนเพื่อให้สอดคล้องต่อบทเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ไม่ได้ทำ ส่วนด้านการเตรียมการสอน พบว่า ส่วนใหญ่สอนตามเนื้อหาในแบบเรียน และไม่มีการวิจัยในชั้นเรียน แต่ครูทุกคนก็มีความพยายามค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

5.1.2 ด้านนักเรียน พบว่า ด้านจริยธรรมเป็นคนดี มีความสุข ผู้ปกครองส่วนใหญ่พึงพอใจ ด้านการเป็นคนเก่ง พบว่า เด็กที่เรียนระดับอนุบาลจากโรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์จะอ่านได้ตามเนื้อหาในบทเรียน และเด็กเข้าใจเนื้อเรื่องในหนังสือ เมื่อให้เด็กสรุปความคิดรวบยอดจากเรื่องที่อ่าน เด็กสามารถสรุปความคิดได้เหมาะสมตามวัย และเด็กกล้าแสดงออก เพราะเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวนักเรียน

5.1.3 ด้านผู้ปกครอง พบว่า ส่วนใหญ่พอใจที่โรงเรียนมีแบบเรียนที่บูรณาการอิสลาม ถึงแม้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นและเด็กต้องนั่งรถเดินทางไกลเพื่อมาเรียน ต่างยินดีส่งบุตรหลานมาเรียน เด็กนักเรียนส่วนใหญ่เวลาอยู่บ้านไม่ต้องตักเตือนเรื่องการละหมาด และมีมารยาทที่ดีมีการอ่านดุอาอ์อย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองจะประชาสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง และอยากให้โรงเรียนจัดทำแบบเรียนบูรณาการอิสลามทุกวิชา

5.2 ด้านชุดแบบฝึกภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้ คือ

5.2.1 ด้านครู พบว่า การนำเสนอเนื้อหามีการลำดับความยากง่าย ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัย เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็กทำให้เด็กมีความสุข เนื้อหาบางเรื่องอาจมีคำยากบ้าง เช่น คำอาหรับที่เป็นคำศัพท์เฉพาะบางคำที่ครูบางคนไม่เข้าใจและไม่สามารถขยายความและอธิบายให้เด็กเข้าใจได้ ผู้บริหารได้แนะนำวิธีการสอนและให้ครูสอบถามจากผู้รู้ ด้านการจัดทำเป็นรูปเล่มมีข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง ดังนี้ คือ อยากให้แยกแบบอ่านและแบบฝึกเป็นอย่างละเล่มเพื่อว่าปีต่อไปจะซื้อแค่แบบฝึกอย่างเดียว ด้านความเห็นของครู พบว่า การจัดรูปเล่มแบบเดิม เด็กสะดวกใช้ ไม่ต้องพาแบบฝึกและแบบอ่านมาครั้งละ 2 เล่ม ส่วนใหญ่อยากให้แบบเรียนมีสีสันทันจะทำให้เด็กเกิดความสนใจอยากเรียนมากขึ้นกว่านี้

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการ
 อำนวยการสถานศึกษา ด้านสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามโดยชุดแบบฝึก
 ทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่1-3 ในโรงเรียนจริยอิสลามศึกษา
 อนุสรณ์ อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี พบว่า ด้านผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้หญิง มีความรู้ระดับ
 ปริญญาตรี มีความถนัดด้านการสอนทั้งภาษาไทยและอิสลามศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงาน
 มากกว่า 10 ปี เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสอนแบบบูรณาการอิสลาม ด้านผู้ปกครองและ
 คณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้หญิงและเป็นผู้ปกครองชั้น ป.1 มีการศึกษาระดับต่ำ
 กว่าปริญญาตรี อาชีพทำธุรกิจส่วนตัว (ค้าขาย) และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถาน
 ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามโดยชุดแบบฝึกทักษะ
 ภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์ใน
 ภาพรวม ด้านสภาพปัญหา ด้านคุณลักษณะของครู ด้านคุณลักษณะของนักเรียน ด้านปัจจัย
 เกื้อหนุนการเรียนรู้ ด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล และด้าน
 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุดแบบฝึกทักษะ
 ภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 นี้ มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
 นำไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นได้มาก
 และชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ฯ นี้ มีความสอดคล้องในด้านมาตรฐานการ
 เรียนรู้พื้นฐานภาษาไทยและบูรณาการกับมาตรฐานการเรียนรู้อิสลามศึกษาในระดับมาก ทำให้
 ช่วยลดภาระงานและเวลาเรียนของเด็กให้น้อยลงแต่ได้เนื้อหาครบถ้วนตามหลักสูตรสอดคล้องกับ
 แนวคิดกรมวิชาการ (2544:3) ในเรื่องการบูรณาการ คือ การเชื่อมโยงระหว่างวิชาต่างๆใน
 หลักสูตรจะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักว่าสิ่งที่ได้จากสถานศึกษา มีประโยชน์และสามารถนำไป
 ประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสภาพปัญหา ผู้เชี่ยวชาญ
 ผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกัน ในเรื่องชุดแบบ
 ฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ฯ มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นำไปสู่การปฏิบัติใน
 ชีวิตประจำวันเป็นอันดับแรก และความสอดคล้องของชุดแบบฝึกฯในด้านสาระการเรียนรู้กับ
 การบูรณาการอิสลาม ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นอยู่ในระดับรอง และแบบเรียนที่มีอยู่ทั่วไปไม่
 สอดคล้องต่อความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นอยู่ในระดับมาก เป็น
 อันดับสุดท้าย แต่ผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกัน
 ว่า ความสอดคล้องของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยฯในด้านสาระการเรียนรู้กับมาตรฐานการ
 เรียนรู้พื้นฐาน อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสุดท้าย

2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 กับมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546 พบว่า ในภาพรวมทุกด้านของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 อยู่ในระดับมาก และในรายชั้น พบว่า

ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประเด็นที่น่าสนใจ คือการจัดลำดับและการนำเสนอของเนื้อหาอยู่ในลำดับดีมาก บทเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี การใช้ภาษาในแต่ละหน่วยๆของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยฯมีความเหมาะสมมากกว่าชุดแบบเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในบทเรียนได้บูรณาการอิสลามในทุกๆหน่วยการเรียนรู้มีหลักคำสอนต่างๆเกี่ยวกับศาสนามากมาย เป็นเรื่องราวใกล้ตัวเด็กทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเพิ่มขึ้น และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านอะกิดะฮ์อิสลามียะห์ อัคลากแบบรอสุลุลลอฮ์ ﷺ เพื่อทำอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของ อิสมาอีลลูตีฟี จะปะเกีย (2549 : ออนไลน์) กล่าวว่า การศึกษาในอิสลามเป็นการสร้างคนให้มีความสมบูรณ์และมีความสำเร็จตามความประสงค์ของอัลลอฮ์ ﷻ โดยให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตนเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทน (เคาะลีฟะฮ์) ของอัลลอฮ์ ﷻ ดังนั้น การศึกษาในอิสลามจึงเป็นการสร้างความงอกงามและความเจริญให้แก่มนุษย์ เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกๆด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ การใช้ภาษาในแต่ละหน่วยๆของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ฯ มีความเหมาะสมมากกว่าชุดแบบเรียนทั่วไปอยู่ในระดับมากที่สุด การแบ่งเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีความเหมาะสมในการบูรณาการอิสลามมาก ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสมมาก บทเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากที่สุด และวัตถุประสงค์ของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย มีความสอดคล้องกันมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ที่ผ่านมามีแบบเรียนภาษาไทยแบบบูรณาการอิสลามที่สมบูรณ์แบบปรากฏและเผยแพร่สู่สังคมมุสลิมอย่างชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ฯ นี้ ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตของมุสลิมทั่วทุกภูมิภาค ดังคำกล่าวของ อัล กอบซี อ้างถึงใน อิบรอฮีม ณรงครักษาเซต (2546 : 58-59) ได้กล่าวว่า เป้าหมายของการศึกษาต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อศาสนา และอัคลากเพื่อศาสนาในที่นี้ หมายถึง การศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนยึดมั่นในศาสนา ส่วนวัตถุประสงค์เพื่ออัคลากนั้น หมายถึง การปลูกฝังนิสัยที่ดีงามตามทัศนะของอิสลาม และแนวคิดของนิละเซ แวกูเซ็ง(2550: 50-51)อ้างจากอิบนุชะฮุนน ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือการพุ่มพุกศาสนาให้เกิดกับตัวของเด็ก และการคงไว้ซึ่งจริยธรรม วัตถุประสงค์ดังกล่าวจะบรรลุได้ด้วยการให้การศึกษาเกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอาน ฟิกฮ์ และวิชาศาสนาอื่นๆ และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโดยผ่านการฝึกปฏิบัติและการแสดงออกทางพฤติกรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ การใช้ภาษาในแต่ละหน่วยๆ ของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๑ มีความเหมาะสมมากกว่าชุดแบบเรียนทั่วไปมากที่สุด และความสัมพันธ์ระหว่างชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย ๑ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นภาคใต้มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า 1.ชุดแบบฝึกทักษะ ๑ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย พ.ศ.2544 และมีการบูรณาการกันกับมาตรฐานอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนมากเช่นกัน มีความถูกต้องของเนื้อหาสาระในชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย๑อยู่ในระดับมากโดยมีความครอบคลุมทั้ง 5 กลุ่มสาระ คือ 1.สาระการอ่าน 2.สาระการเขียน 3.สาระการฟัง การดูและการพูด 4.สาระหลักการใช้ภาษา และ5.สาระวรรณคดีและวรรณกรรม ตามมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย พ.ศ. 2544 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เสาวนีย์ แซ่กู่ 2547:36) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยการสร้างแบบฝึกแบบโคลซเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (ช่วงชั้นที่1) ซึ่งได้สรุปความสำคัญของแบบฝึกไว้ว่าแบบฝึกมีความสำคัญช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีมีความชำนาญและเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและแบบฝึกที่ดีจะต้องมีจุดหมายที่แน่นอนว่าต้องการฝึกทักษะในด้านใดและใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีรูปแบบที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียนหลายรูปแบบ เพื่อไม่ให้นักเรียนเบื่อหน่าย เรียงลำดับความยากง่าย ใช้เวลาในการฝึกเหมาะสมไม่นานจนเกินไป ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปเรื่องลักษณะของแบบฝึกที่ดีสำหรับเด็กมุสลิมต้องเป็นอย่างไรจาก (ศศิธร สุทธิแพทย์ 2518:72 อ้างถึงในเสาวนีย์ แซ่กู่ 2547:38) ดังนี้ คือ

แบบฝึกที่ดีต้องมีจิตวิทยา	ใช้ภาษาง่าย ๆ ได้เหมาะสมกับวัย
เรียนรู้ไวคิดสนุกปลูกเร้าความสนใจ	ให้ความหมายชีวิตได้คิดพิจารณา
ศึกษาด้วยตนเองตามเกณฑ์ยากง่าย	มีหลายแบบฝึกจะไม่เบื่อหน่าย
ใช้เวลาไม่นานบูรณาการศาสนา	พัฒนาอีหม่านตามหลักการอิสลาม

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูจำนวน 6 ท่าน แบ่งเป็นชาย 3 คน หญิง 3 คน ได้ข้อค้นพบ ดังนี้

3.1 ด้านความจำเป็นและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่ามีความน่าสนใจมาก สามารถผสมผสานเนื้อหาได้ดี มีการสอดแทรกคุณธรรม จึงเหมาะที่จะนำมาใช้สำหรับนักเรียนมุสลิมทุกคน คำศัพท์ต่างๆ ที่ใช้เป็นคำที่ใกล้ตัวเด็กและเด็กค่อนข้างคุ้นเคย เนื่องจากเด็กในวัยนี้เป็นวัยแห่งการเริ่มต้นในการเรียนรู้และทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ ถ้าเราเริ่มต้นในสิ่งที่ดีสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของเด็กจะทำให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจง่ายขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การสอนภาษาไทยแบบบูรณาการอิสลาม คือ การนำสาระการเรียนรู้แกนกลางในกลุ่มสาระภาษาไทยนำมาเป็นหน่วยแกนแล้วบูรณาการเชื่อมร้อยกับหลักสูตรอิสลาม ตามระดับช่วงชั้นที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาวิเคราะห์หลักสูตรว่ามีขอบเขตเนื้อหาอะไรบ้าง กำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้อย่างไร ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถทางด้าน

ไหนจะเชื่อมโยงเนื้อหาสาระกันได้อย่างไร มีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องต่อสภาพของท้องถิ่นโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างไร และเน้นกระบวนการเรียนรู้คุณธรรมตามแนวการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จากนั้นได้จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้เดียวกันเพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา กิจกรรมและเวลา เพื่อให้เด็กเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านอะกีตะฮุอิสลามียะห์ อัคลากแบบรอสูลุลลอฮฺ ﷺ เพื่อทำอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺ ﷻ และเนื้อหาวิชาใดที่ขัดต่อหลักการคิด วิธีการ และเป้าหมายของอิสลามให้ขจัดออกไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฟารีดา สุบินวิญ, (2547 : 53) ได้ให้ทัศนะว่า การสอนด้วยวิธีบูรณาการเป็นการนำเอาส่วนดีของวิธีการสอนอื่นๆ มาใช้ตามสภาพและความจำเป็นในการเรียนการสอนอย่างผสมผสาน เช่น ใช้วิธีสอนแบบตรงเป็นหลักในการสอนคำใหม่ ใช้วิธีภาษาศาสตร์ในการฝึก ใช้วิธีฟัง - พูดในเรื่องการเร้าการตอบสนอง ใช้วิธีการวัดผลในระหว่างสอนและหลังสอนสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภาษาไทย จัดกิจกรรมสนุกสนานโดยนำเอาศิลปะพื้นเมืองมาประยุกต์ใช้เป็นภาษาไทย

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ประโยชน์ต่อครู คือ ครูไม่ต้องเสียเวลาในการจัดเตรียมการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม เพราะเนื้อหาในแบบฝึกทักษะภาษาไทยๆ นี้ ส่วนใหญ่มีการบูรณาการอิสลามสมบูรณ์แล้ว นำมาใช้แล้วได้ผลดีสอดคล้องต่อความต้องการของท้องถิ่น ผลดีต่อนักเรียน คือ เด็กเรียนรู้ได้ง่าย เพราะเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ทำให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนมากขึ้น ส่งผลให้เด็กอ่านหนังสือได้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี นอกจากได้ความรู้ภาษาไทยแล้ว ยังเป็นการปูพื้นฐานให้เด็กได้เข้าใจวัฒนธรรมของตนเองทำให้มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน แบบเรียนมีเนื้อหาอ่านสนุก เด็กเรียนแล้วมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับอับลุสฟูกร ดินอะ (2553 : ออนไลน์) กล่าวว่า การศึกษาในอิสลาม หมายถึง กระบวนการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถและทักษะของบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการของชีวิตในทุกแง่ทุกมุม หรือกระบวนการสร้างบุคคลให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่จนสามารถเป็นดวงประทีปส่องนำชีวิตเป็นประตูของความสำเร็จ และเป็นกุญแจแห่งอารยธรรม และสอดคล้องกับบันลือ พฤกษ์วัน (2524 ;141-145) ได้เสนอคุณค่าของหน่วยบูรณาการระดับประถมศึกษาว่าเกิดประโยชน์ต่อครูและนักเรียน ดังนี้ คือ มุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ทางสังคม การจัดเนื้อหาที่เอื้อต่อประสบการณ์ความสำเร็จของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเสริมแรงกับการถ่ายโยงความรู้ (Transfer of Learning) เป็นการพัฒนาบทเรียนให้น่าสนใจ ช่วยให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนได้คล่องตัวโดยใช้ธรรมชาติของการเรียนการสอนทบทวน ดัดแปลงยืดหยุ่นตามสมควรช่วยให้ครูมองเห็นขอบข่ายและจุดเน้นในการสอน ทำให้ครูมีความมั่นใจสามารถสอนได้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร เกิดการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและคุณค่าทางทัศนคติต่อการเรียน

3.3 ด้านผู้สอนมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม โดย ใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มากหรือน้อย พบว่า ด้านมาก ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามได้ง่าย เพราะ เนื้อหาสอดคล้องกัน มีภาพประกอบสวยงาม น่าสนใจเป็นไปตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันง่ายต่อการเข้าใจ เน้นผู้เรียนให้มีการฝึกอ่านและเขียนให้ถูกต้อง ครูสามารถยก ตัวอย่างคำที่ใช้ในท้องถิ่นมาเปรียบเทียบกับคำที่มีอยู่ในชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจมากขึ้น สามารถสอดแทรกแนวคิดหลักการศาสนาบัญญัติ และสามารถทำ กิจกรรมได้สอดคล้องกับเนื้อหา เพราะเกี่ยวข้องกับชีวิตนักเรียนมุสลิมโดยตรง ผู้สอนสามารถ สอนได้อย่างสนุกสนาน เนื้อเรื่องสนุกอ่านแล้วเกิดรอยยิ้มที่มุมปาก ด้านน้อย หากผู้สอนขาด ความพร้อมหรือ ไม่มีพื้นฐานด้านบูรณาการอิสลาม และไม่มี ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของชุดแบบ ฝึกทักษะภาษาไทยนี้ อาจอธิบายให้เด็กเข้าใจลำบาก รวมทั้งบทเพลงต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุดแบบฝึก ทักษะภาษาไทยนี้ด้วย สอดคล้องกับ รัตนา สถิตานนท์ (2544 : 3-4) ซึ่งกล่าวว่า การสอน ภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่นการอภิปราย การโต้วาที การแสดงบทบาทสมมุติ การร้องเพลง การเล่นเกม การแสดงละคร ฯลฯ จะทำให้บทเรียนมีชีวิตชีว นักเรียนได้ฝึกทักษะ ด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เกิดความสุขและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย และ สอดคล้องกับวิถีอิสลาม ซึ่ง อะสัน หมัดอะดัม (2547 : ออนไลน์) กล่าวว่า อิสลามมิใช่เป็นเพียง ศาสนาเท่านั้น แต่ยังเป็นวิถีชีวิต (Way of Life) ของมุสลิมอีกด้วย เพราะมีหลักธรรมแห่งชีวิต ตั้งแต่เกิดจน ถึงวันสุดท้ายของชีวิตและมีคำสอนให้มุสลิมประพฤติปฏิบัติตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงเข้า นอนของแต่ละวัน โดยมีศาสนาบัญญัติกำกับการบริหารชีวิตอย่างชัดเจน ถ้ามุสลิมไม่ศึกษาคำ สอนศาสนาอิสลาม เขาก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติตนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระผู้เป็นเจ้าของ ได้ และเขาจะไม่ได้รับความดีจากอัลลอฮ์ ﷻ อย่างแน่นอน และอิสลามเป็นศาสนาแห่งการ ปฏิบัติ ดังนั้นการปฏิบัติกิจการงานของศาสนาต้องรู้หลักการ และวิธีการปฏิบัติที่เป็นไปตาม ความต้องการของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งเป็นเจ้าของศาสนา

3.4 ด้านความรู้สึที่ดีต่อบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ อิสลาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มากหรือน้อย พบว่า ด้านมาก ถ้าผู้สอนเตรียมการสอนมาดี มั่นใจว่าจะช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนภาษาไทยในชั้นเรียนได้ดีมาก เพราะเด็กจะรู้สึกว่าการ เรียนภาษาไทยไม่ใช่เรื่องยาก และเรื่องราวต่างๆเป็นสิ่งที่เด็กคุ้นเคยอยู่แล้ว จึงง่ายต่อการทำ ความเข้าใจ และแบบฝึกทักษะนี้ มีภาพประกอบและกิจกรรมให้ทำหลากหลาย ทำให้เด็กมีความ สนใจอยากเรียน ครูสามารถประเมินผลได้ทุกขั้นตอน ด้านน้อย ไม่มี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม สอดคล้องกับแนวคิดของประพนธ์ จันทวิเทศ (2550 : ระบบออนไลน์) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นการเรียนรู้ ในลักษณะองค์รวม จัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบหรือวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการ สอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และ

มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประเมินจากการปฏิบัติ (Performance Assessment) และประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

3.5 ด้านผู้สอนมีเจตคติและความใส่ใจที่ดีต่อผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มากหรือน้อย พบว่า ด้านมาก เนื่องจากแบบฝึกทักษะภาษาไทย ฯ ชุดนี้สร้างเจตคติที่ดีต่อการสร้างศรัทธาและปลูกฝังความรักในศาสนาทำให้ผู้สอนมีเจตคติและความใส่ใจที่ดีต่อผู้เรียนมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนส่วนใหญ่อยู่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเด็กมุสลิมซึ่งขาดโอกาสในการเรียนชุดแบบฝึกทักษะฯอย่างนี้ ด้านน้อยไม่มี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า มุสลิมต้องศึกษาหาความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ตัวเขาเองทั้งในเรื่อง ศาสนาเพื่อจะได้ปฏิบัติตนเองได้ถูกต้องตามหลักการศาสนา และความรู้เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อดำรงชีวิตอยู่บนโลกนี้อย่างมีความสุข และ “ ผู้ใดที่เดินในเส้นทางเพื่อค้นหาวิชาความรู้ อัลลอฮ์ ﷻ ก็จะทำนายความสะดวกเส้นทางสู่สวรรค์แก่เขาเองเพราะมัน” (รายงานโดยมุสลิม /2699) และครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อที่สอดคล้องกับชีวิตจริง หรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อม น้ำ เป็นต้น ครูผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสาระและกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิด คำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด กรมวิชาการ (2546: 11-12)

3.6 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน มีผู้บริหารและครูให้คะแนนคุณภาพของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 6 คน โดยมีนโยบายหรือมาตรการที่จะรักษาและเพิ่มคุณภาพของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิมให้ดีขึ้น พบว่า ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิมชุดนี้ หากมีสี่สีสันจะทำให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น การวัดผล ประเมินผล ควรมีผู้ปกครองมาเป็นผู้วัดผลด้วย เนื้อหามีการบูรณาการอิสลามได้เหมาะสมกับเด็กมุสลิมดีแล้ว และผลการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน มีค่าความสอดคล้องเชิงบวกค่อนข้างสูง = 0.74 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า เนื้อหาสาระของชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยนี้มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ในด้านการนำสาระแกนกลางของหลักสูตรภาษาไทย พุทธศักราช 2544 มาบูรณาการกับหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 ซึ่งครอบคลุมวิธีการบูรณาการ ดังนี้ คือ 1) การบูรณาการความรู้คู่คุณธรรม 2) การบูรณาการเชิงเนื้อหาสาระ 3) การบูรณาการเชิงวิธีการ 4) การบูรณาการด้านกระบวนการเรียนรู้กับความรู้ 5) การบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติ และ 6) การบูรณาการความรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง สอดคล้องกับอำนาจพร ช่วยเอี่ยม (2548 : 14, อ้างถึงในฐิติศักดิ์ ศรีอำไพ , 2529 : 13) ได้แบ่งระดับของการบูรณาการออกเป็น 5 ระดับ คือ 1) ระดับวิชา 2) ระดับกลุ่มประสบการณ์ 3) ระดับแผนการสอนและสื่อการเรียน 4) ระดับการสอน และ 5) ระดับการนำไปใช้

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ปกครองนักเรียนชั้น ประถมปีที่ 4 และคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา จำนวน 12 คน พบว่า

4.1 ด้านความจำเป็นและความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ อิสลามโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า เป็น การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนมุสลิม ช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ อย่างมีความหมายแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของมุฮัมมัด อะฎีเยส อัล-อิบรอซี (2553 : ออนไลน์) ซึ่งกล่าวว่า เป้าหมายแรกและเป้าหมายสูงสุดของการศึกษาแห่งอิสลาม คือ การขัด เกลาทางศีลธรรมและการอบรมทางจิตวิญญาณ แต่ละบทเรียนจะต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับศีลธรรม และครูทุกคนจะต้องถือว่า จริยธรรมทางศาสนานั้นอยู่เหนือสิ่งอื่นใด เพราะจริยธรรมทางศาสนา เป็นอุดมการณ์ เป็นจริยธรรมที่สมบูรณ์และลักษณะอันสูงส่งเช่นนี้เป็นพื้นฐานของการศึกษาแห่ง อิสลาม

4.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามโดยใช้ชุดแบบฝึก ทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีประโยชน์ต่อครูและนักเรียน พบว่า ประโยชน์ต่อครูเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนในการวางเป้าหมายทิศทางการจัดบรรยากาศที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้ครูง่ายในการสอน ประโยชน์ต่อนักเรียนเด็กเรียนสามัญแต่ได้ความรู้ ศาสนาด้วย ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า ประโยชน์ของการสอนแบบบูรณาการอิสลามนั้น ช่วยให้ครูผู้สอน ได้มีโอกาสพัฒนาการเรียนการสอนได้คล่องตัวมากขึ้น โดยใช้ธรรมชาติของการเรียนการสอน แต่ละวิชา ทบทวน ดัดแปลง ยืดหยุ่น ตามสมควร จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และการเชื่อมโยง ระหว่างวิชาซึ่งอาจมากกว่า 1 วิชาขึ้นไป ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เป็นองค์รวม ที่มีความเชื่อมโยง กับหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงของชีวิต และขจัดความซ้ำซ้อน ของเวลาและเนื้อหาต่างๆ ในหลักสูตร ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้คู่คุณธรรม นำสู่การ ปฏิบัติสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสานไม่ เบื่อหน่ายเพราะได้เรียนรู้หลายด้าน

4.3 ด้านครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณา การอิสลามโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า รูปแบบของชุดแบบฝึก ๓ ไม่มีความซับซ้อน ยุ่งยาก มีการจัดวางอย่างเป็นระบบในความ สอดคล้องและดำเนินการด้านเนื้อหาตามระดับความยากง่ายได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ว่า แนวทางในการจัดทำชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ป.1- ป. 3 นั้น ผู้วิจัย ได้ ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระภาษาไทย พ.ศ. 25444 และหลักสูตร อิสลามศึกษา พ.ศ. 2546 แล้วนำมาเทียบเคียงจากแบบเรียน แบบฝึกหัดของ กระทรวงศึกษาธิการและสำนักพิมพ์เอกชนทั่วไป ในระดับชั้นที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาจัดทำอย่าง เป็นระบบเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนในด้านอากีต๊ะฮฺ อิบาต๊ะฮฺ และอัศลาฮฺอิสลามมียะหฺ สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาต่างๆในชีวิตประจำวัน ทำให้ชีวิตมีความสุข และมีบุคลิกภาพที่ดีตาม แบบอย่างวิถีอิสลาม

4.4 ด้านความรู้สึที่ดีต่อบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม พบว่า ในภาวะที่สังคมต้องการคนดี การสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้ผู้เรียนได้เป็นคนดีมีความหมายและมีค่าเป็นอย่างยิ่ง และรู้สึกภูมิใจในความตั้งใจและอุตสาหะของผู้บริหารในการพยายามวางแนวทางเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนมีพื้นฐานจากริยธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของวัยเด็กแก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข และสอดคล้องกับการศึกษาในอิสลาม ซึ่งหมายถึง กระบวนการเรียนรู้โดยยึดเอาทบัญญัติศาสนาเป็นหลัก เพื่อสร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีความ สำเร็จตามความประสงค์ของอัลลอฮ์ ﷻ สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติ เพื่อนำสู่ความสำเร็จสูงสุดทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบุคลากรในโรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง พบว่า

5.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้ คือ

1. ด้านครู พบว่า ส่วนใหญ่ยังไม่มีประสบการณ์ด้านการสอนมาก่อน ครูบางคนเพิ่งเรียนจบ และครูบางคนมีพื้นฐานทางศาสนาค่อนข้างน้อยทำให้มีปัญหาในการอธิบายเนื้อหาเชิงเปรียบเทียบ การทำสื่อการสอนเพื่อให้สอดคล้องต่อบทเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ไม่ได้ทำ ส่วนด้านการเตรียมการสอน พบว่า ส่วนใหญ่สอนตามเนื้อหาในแบบเรียน และไม่มีการวิจัยในชั้นเรียน แต่ครูทุกคนก็มีความพยายามค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม สอดคล้องกับนิพนธ์ โชะเฮง (2548 : Online) การศึกษาแบบบูรณาการขาดความต่อเนื่องในการผลิตบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ นอกจากนี้ระบบการศึกษาแบบบูรณาการเอง ยังขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการสร้างผลผลิตทางการศึกษาของตนเอง ทั้งในด้านการวิชาการ บุคลากร และการจัดการ

2. ด้านนักเรียน พบว่า ด้านจริยธรรมเป็นคนดี มีความสุข ผู้ปกครองส่วนใหญ่พึงพอใจ ด้านการเป็นคนเก่ง พบว่า เด็กที่เรียนระดับอนุบาลจากโรงเรียนจะอ่านได้ตามเนื้อหาในบทเรียน และเด็กเข้าใจเนื้อเรื่องในหนังสือ เมื่อให้เด็กสรุปความคิดรวบยอดจากเรื่องที่อ่าน เด็กสามารถสรุปความคิดได้เหมาะสมตามวัยและเด็กกล้าแสดงออก เพราะเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การสอนแบบบูรณาการอิสลามเป็นการนำเอาส่วนดีของวิธีการสอนอื่นๆ มาใช้ตามสภาพและความจำเป็นในการเรียนการสอนอย่างผสมผสานโดยใช้ความรู้ ความเข้าใจและทักษะในศาสตร์วิชาต่างๆมากกว่า 1 วิชาขึ้นไปหลอมรวมเข้าด้วยกันภายใต้เรื่องราว เรื่องใด เรื่องหนึ่งอาจเป็นลักษณะโครงการ หรือกิจกรรมร่วมกัน หรือจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมนำสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เป็นมุสลิมที่สมบูรณ์

3. ด้านผู้ปกครอง พบว่า ส่วนใหญ่พอใจที่โรงเรียนมีแบบเรียนที่บูรณาการอิสลาม ถึงแม้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นและเด็กต้องนั่งรถเดินทางไกล ต่างยินดีส่งบุตรหลานมาเรียน เด็กนักเรียนส่วนใหญ่เวลาอยู่บ้านไม่ต้องตักเตือนเรื่องการละหมาด และมีมารยาทที่ดีมีการอ่านคฺออูอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองจะช่วยประชาสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง และอยากให้โรงเรียนจัดทำแบบเรียนบูรณาการอิสลามทุกวิชา ทั้งนี้อาจเป็นว่า ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยนี้ มีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องต่อสภาพของชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างไร และเน้นกระบวนการเรียนคู่คุณธรรมตามแนวทางอิสลามและสอดคล้องกับการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนในด้านอากีเตฮฺ อิบาเตฮฺ และอัคลากอิสลามมียะหฺ์ สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาต่างๆในชีวิตประจำวัน ทำให้ชีวิตมีความสุข และมีบุคลิกภาพที่ดีตามแบบอย่างวิถีอิสลามได้จริง

5.2 ด้านชุดแบบฝึกภาษาไทยสำหรับเด็กมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้ คือ

ด้านครู พบว่า การนำเสนอเนื้อหามีการลำดับความยากง่าย ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัย เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก ทำให้เด็กมีความสุข เนื้อหาบางเรื่องอาจมีคำยากบ้าง เช่น คำอาหรับที่เป็นคำศัพท์เฉพาะบางคำที่ครูบางคนไม่เข้าใจและไม่สามารถขยายความและอธิบายให้เด็กเข้าใจได้ ผู้บริหารได้แนะนำให้ครูสอบถามจากผู้รู้ ด้านการจัดทำเป็นรูปเล่มมีข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง อยากให้แยกแบบอ่านและแบบฝึกเป็นอย่างละเล่มเพื่อว่าปีต่อไปจะซื้อแค่แบบฝึกอย่างเดียว ด้านความเห็นของครู พบว่า การจัดรูปเล่มแบบเดิม เด็กสะดวกใช้ ไม่ต้องพาแบบฝึกและแบบอ่านมาครั้งละ 2 เล่ม ส่วนใหญ่อยากให้แบบเรียนมีสีสันจะทำให้เด็กเกิดความสนใจอยากเรียนมากขึ้นกว่านี้

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม

แนวทางในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามให้ประสบความสำเร็จนั้น โรงเรียนควรให้ความสำคัญในการคัดเลือกครูเป็นอันดับแรก เพราะครูเป็นกลไกหลักที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนผลักดันและเกื้อหนุนต่อความสำเร็จ ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลาม โดยเฉพาะกระบวนการคัดเลือกหรือสรรหาครูผู้สอน โรงเรียนควรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกครู ดังนี้ คือ

1) ด้านบุคลิกภาพ ครูต้องมีบุคลิกภาพที่ดี มีอารมณ์มั่นคง เข้มแข็งแต่ถ่อมตน แต่งกายสุภาพเหมาะสมฤดูกาลเทศะ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความเข้าใจอิสลาม ปฏิบัติตนแบบอิสลาม และดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ

2) ด้านอิสลาม ครูควรมีความรู้ความเข้าใจอิสลามขั้นพื้นฐาน มีความสามารถในการอ่านคัมภีร์อัลกุรอานได้ดีและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ ซื่อสัตย์ ชยัน อุดทน อดกลั่น และเสียสละ ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

3) ด้านวิชาการ ครูควรเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความชำนาญ และจบตามสาขาที่ตนเองได้สอนหรือรับผิดชอบ จะทำให้ครูสามารถนำความรู้ไปบูรณาการอิสลามได้ดีและถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการนำนวัตกรรมไปใช้ในโรงเรียนมุสลิม

เนื่องจากนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแบบเรียนและบังคับให้ทุกโรงเรียนต้องซื้อแบบเรียนตามที่รัฐกำหนดให้ ทำให้โรงเรียนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้หรือโรงเรียนที่มีมุสลิม 100 % ต้องเสียโอกาสในการเลือกแบบเรียนที่เหมาะสมกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งรัฐควรมีนโยบายเปิดกว้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนแต่ละโรงเรียนได้มีโอกาสนำชุดแบบฝึกทักษะนี้ไปใช้ในโรงเรียนที่มีเด็กและครูเป็นมุสลิม เพื่อจะได้ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาและลดเวลาเรียนลงเป็นการแบ่งเบาภาระของครู ซึ่งครูสามารถนำไปปรับใช้กับหลักสูตรแกนกลาง ปี 2551 ได้โดยการนำชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทยนี้ ไปออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบมองย้อนกลับ (Backward Design) คือ ยึดเอามาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายของผู้เรียน ส่วนครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ คือ จะพานักเรียนไปถึงจุดหมายนั้นได้อย่างไร ดังนั้น การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบมองย้อนกลับ ครูต้องวางแผนการสอนและการประเมินผลควบคู่ไปด้วยกัน เพื่อให้การประเมินผลสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการประเมินโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 โรงเรียนควรให้การสนับสนุนและพัฒนาครูทุกกลุ่มสาระให้มีความรู้ ความเข้าใจในการสอนแบบบูรณาการอิสลามโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูภาษาไทยและครูวิทยาศาสตร์ซึ่งเนื้อหาสาระของแต่วิชาชั้น หากครูผู้สอนขาดความตระหนักในด้านจิตวิญญาณอิสลามแล้ว จะทำให้ผู้เรียนคล้อยตามไปกับเนื้อหาในบทเรียนได้ง่าย ซึ่งเนื้อหาบางเรื่องเป็นสิ่งที่ผิดหลักต่อความเชื่อมั่น(อากิเตฮฺ) ในศาสนาอิสลามมากและชัดเจน

2.2 โรงเรียนควรส่งเสริมอบรมครูให้สามารถคิดค้นจัดทำนวัตกรรมแบบบูรณาการอิสลามและนำนวัตกรรมที่คิดค้นได้ไปพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยในครั้งต่อไป

3.1 ศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามในกลุ่มสาระภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4

3.2 ศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามในกลุ่มสาระอื่นๆ ใน ช่วงชั้นที่ 1 , 2 , 3 , 4 เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สุขศึกษา การงานอาชีพ ฯ

Prince of Songkla University
Pattani Campus